Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru — Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 1316/2013 vzhľadom na vystúpenie Spojeného kráľovstva z Únie

[COM(2018) 568 final — 2018/0299(COD)]

(2019/C 62/48)

Hlavný spravodajca: **Stefan BACK**

Konzultácia	Európsky parlament, 10. 9. 2018
	Rada, 11. 9. 2018
Právny základ	článok 172 a článok 304 Zmluvy o fungovaní Európskej únie
Príslušná sekcia	sekcia pre dopravu, energetiku, infraštruktúru a informačnú spoločnosť
Rozhodnutie predsedníctva	18. 9. 2018
Prijaté v pléne	17. 10. 2018
Plenárne zasadnutie č.	538
Výsledok hlasovania	118/1/0
(za/proti/zdržalo sa)	

1. **Závery a odporúčania**

1.1. EHSH víta návrh ako opatrenie pripravenosti, ktoré zodpovedá potrebe zabezpečiť ucelenú sieť TEN-T a prispôsobiť koridor základnej siete Severné more-Stredomorie scenáru, v ktorom Spojené kráľovstvo nie je súčasťou TEN-T.

1.2. EHSV odporúča, aby Komisia vzala na vedomie situáciu Írska po vystúpení Spojeného kráľovstva a dôsledne zvážila možné následné negatívne účinky na hospodárstvo EÚ/Írska. V tomto kontexte sa odporúča, aby sa pri navrhovaní úprav podnikli mimoriadne opatrenia.

1.3. EHSV zastáva názor, že na zachovanie súdržnosti koridoru základnej siete Severné more-Stredomorie a na zabezpečenie dopravných operácií medzi Írskom a kontinentálnou EÚ bez hraničných kontrol je nevyhnutné jedno alebo viac priamych prepojení medzi kontinentálnou EÚ a Írskou republikou.

1.4. EHSV sa domnieva, že keď Spojené kráľovstvo nebude súčasťou TEN-T a keď sa z dôvodu hraničných kontrol pravdepodobne spomalí doprava v Spojenom kráľovstve, trasy dopravných tokov do Írska a z neho sa pravdepodobne zmenia.

1.5. EHSV konštatuje, že konfigurácia koridoru, ktorú v súčasnosti Komisia navrhuje, bola počas konzultačného postupu, ktorý predchádzal predloženiu návrhu, spochybnená, a to z rôznych dôvodov vrátane vhodnosti výberu prístavov a potreby prehodnotiť zosúladenie základnej siete Atlantického koridoru.

1.6. EHSV pripomína, že cieľom TEN-T je zabezpečiť súdržnosť, účinnosť a udržateľnosť v doprave; základná sieť je strategicky najdôležitejším prvkom na tento účel.

1.7. EHSV preto spochybňuje konfiguráciu navrhovanej novej línie koridoru, pretože nemusí zodpovedať budúcim dopravným tokom, a preto môže byť nedostatočná pre cieľ koridorov základnej siete TEN-T, ktorým je uľahčiť najdôležitejšie diaľkové dopravné toky.

1.8. EHSV tiež poznamenáva, že niektoré z prístavov, ktoré by mohli vzniknúť za nových okolností, nie sú hlavnými prístavmi, a preto nespĺňajú základné kritérium na to, aby sa stali súčasťou koridoru základnej siete, a že s preskúmaním nariadenia o usmerneniach o TEN-T sa do roku 2023 nepočíta.

1.9. EHSV zastáva názor, že pravdepodobne ešte nie je možné predvídať s istotou, ako by sa zmenili dopravné toky v situácii, v ktorej by sa návrh uplatňoval.

1.10. EHSV preto súhlasí s tým, že konfigurácia návrhu je primeraným spôsobom dočasne vyriešiť situáciu, kým sa neobjavia zmeny v dopravných tokoch.

1.11. Napriek tomu EHSV vyjadruje poľutovanie nad tým, že nebola vykonaná žiadna analýza vplyvu s cieľom skontrolovať vhodnosť navrhovanej konfigurácie, napr. pre tovar podliehajúci skaze, a zvážiť čo najefektívnejšiu a najudržateľnejšiu konfiguráciu trasy, ktorá má nahradiť pozemný most Spojeného kráľovstva ako prepojenie TEN-T do a z Írska.

1.12. EHSV preto odporúča, aby sa k návrhu pridala osobitná doložka o preskúmaní, v ktorej sa stanoví, že Komisia by mala preskúmať prijaté nariadenie do dvoch rokov od začiatku jeho uplatňovania. Toto preskúmanie by malo byť založené na posúdení zmien skutočných dopravných tokov medzi Írskou republikou a kontinentálnou EÚ a slúžiť ako základ vhodných návrhov na zosúladenie príslušných koridorov základnej siete TEN-T.

1.13. Pred takýmto preskúmaním EHSV nevidí žiaden dôvod na zásadnú zmenu obsahu návrhu, keďže situácia žiadneho zo súčasných hlavných prístavov v Lamanšskom prielive, ktoré sú v súčasnosti súčasťou koridoru Severné more-Stredomorie alebo Atlantického koridoru, sa v dôsledku úpravy nezmení.

1.14. EHSV sa pýta, prečo sa v návrhu nenavrhuje zrušenie existujúcich prepojení so Spojeným kráľovstvom a cezeň. Ak sa právne predpisy EÚ o TEN-T nevzťahujú na Spojené kráľovstvo, neexistuje právny základ na implementáciu týchto prepojení. Bolo by preto vhodné odstrániť ich.

2. **Návrh**

2.1. V rámci plánovaných opatrení na prípravu na vystúpenie Spojeného kráľovstva z Európskej únie (brexit) predložila Európska komisia návrh nariadenia, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 1316/2013 vzhľadom na vystúpenie Spojeného kráľovstva z Únie (ďalej len „návrh“).

2.2. Po oznámení z 29. marca 2017 o zámere vystúpiť z EÚ sa vystúpenie Spojeného kráľovstva stanovuje na 30. marca 2019 podľa článku 50 ZEÚ. Pokiaľ sa nerozhodne inak prostredníctvom ratifikovanej dohody o vystúpení, právne predpisy EÚ sa od 30. marca 2019 už nebudú vzťahovať na Spojené kráľovstvo a Spojené kráľovstvo sa stane nečlenským štátom, pričom nebude súčasťou TEN-T, ani koridorov základne siete TEN-T.

2.3. Vo svojom oznámení „Príprava na vystúpenie Spojeného kráľovstva z Európskej únie dňa 30. marca 2019“ (COM (2018) 556) Komisia zdôraznila dôležitosť pripravenosti na akýkoľvek možný výsledok prebiehajúcich rokovaní o vystúpení vrátane toho, že sa nedospeje k dohode.

2.4. Cieľom návrhu je riešiť situáciu, v ktorej prebiehajúce rokovania medzi Spojeným kráľovstvom a EÚ nevedú k prechodným ustanoveniam v dohode o vystúpení. Cieľom je predovšetkým zachovať priame spojenie s Írskou republikou v rámci koridoru základnej siete Severné more-Stredomorie po strate spojenia cez Spojené kráľovstvo ako súčasti tohto koridoru.

2.5. Návrh upravuje zosúladenie koridoru pridaním prepojenia: „Baile Átha Cliath/Dublin/Corcaigh/Cork – Zeebrugge/Antverpy/Rotterdam“. Zmena sa uplatní odo dňa nasledujúceho po dni, ktorým sa nariadenie (EÚ) č. 1316/2013 prestane uplatňovať na Spojené kráľovstvo.

3. **Všeobecné pripomienky**

3.1. EHSH víta návrh ako opatrenie, ktoré zodpovedá potrebe zabezpečiť ucelenú sieť TEN-T a zachovať koridor základnej siete Severné more-Stredomorie vrátane možnosti, že prebiehajúce rokovania o dohode o vystúpení a prechodných ustanoveniach medzi EÚ a Spojeným kráľovstvom nedospejú k dohode. Návrh je preto súčasťou príprav Komisie na najhorší scenár, kedy by Spojené kráľovstvo opustilo EÚ bez dohody.

3.2. Návrh sa po prijatí bude uplatňovať odo dňa, keď Spojené kráľovstvo vystúpi z EÚ a právne predpisy EÚ sa naň už nebudú vzťahovať, čo znamená, že Spojené kráľovstvo preto nebude pokryté TEN-T.

3.3. EHSV poznamenáva, že na zachovanie súdržnosti koridoru základnej siete Severné more-Stredomorie a na zabezpečenie dopravných operácií medzi Írskom a kontinentálnou EÚ bez hraničných kontrol je nevyhnutné jedno alebo viac priamych prepojení medzi kontinentálnou EÚ a írskou republikou.

3.4. EHSV dôrazne upozorňuje na závažnosť situácie, ktorej čelí hospodárstvo a blahobyt Írska, obzvlášť ak majú zmeny predvídané a nepredvídané dôsledky.

3.5. Preto je mimoriadne dôležité, aby každá nová úprava posilnila prepojenie Írska s kontinentálnou EÚ. Hoci veľká časť írskej cestnej nákladnej dopravy smerujúca do kontinentálnej Európy prechádza v súčasnosti cez Spojené kráľovstvo, mali by sa pridať námorné prepojenia medzi írskymi hlavnými prístavmi Dublin a Cork a prístavmi koridoru Severné more-Stredomorie na kontinente.

3.6. EHSV poznamenáva, že konfigurácia koridoru v návrhu načrtáva scenár, v ktorom Spojené kráľovstvo nie je súčasťou TEN-T a z dôvodu hraničných kontrol sa doprava v Spojenom kráľovstve spomalí, a že v tejto novej situácii sa trasy dopravných tokov do a z Írska pravdepodobne zmenia.

3.7. EHSV tiež poznamenáva, že zosúladenie koridorov, ktoré teraz navrhuje Komisia, bolo spochybnené, a to z podrobného, ako aj širokého hľadiska. Počas konzultácie, ktorá predchádzala návrhu, bol plán, ktorý sa vo všeobecnosti zhodoval s návrhom, spochybnený mnohými prístavmi na južnom pobreží Lamanšského prielivu a združením francúzskych prístavov a regionálnych orgánov, ktoré nadniesli otázku začleniť prístavy Dunkerque, Calais, Le Havre, Roscoff a Brest do navrhovaného prepojenia koridoru Severné more-Stredomorie a zmeniť zosúladenie Atlantického koridoru. Podobne rôzne záujmy Írska spochybnili efektívnosť dlhého námorného prepojenia ako náhrady za „pozemný most“ cez Spojené kráľovstvo, pretože k dispozícii sú kratšie námorné trasy, napríklad z Írska do prístavov v Bretónsku. Pretrváva názor, že kratšie námorné trasy budú vhodnejšie, napr. pre tovar podliehajúci skaze.

3.8. Cieľom TEN-T je zabezpečiť súdržnosť, účinnosť a udržateľnosť v doprave. Základná sieť je strategicky najdôležitejším prvkom na dosiahnutie týchto cieľov, zatiaľ čo koridory základnej siete sú určené na podporu najdôležitejších diaľkových dopravných tokov v základnej sieti ([1]).

3.9. EHSV preto spochybňuje zosúladenie novej línie koridoru a zastáva názor, že zmena koridoru nemusí zodpovedať budúcim dopravným tokom, a preto môže byť nedostatočná pre cieľ TEN-T, ktorým je uľahčiť najdôležitejšie diaľkové dopravné toky ([2]).

3.10. EHSV poznamenáva, že niektoré z prístavov, ktoré by mohli vzniknúť za nových okolností, napr. Brest a Roscoff, nie sú hlavnými prístavmi, a preto nespĺňajú základné kritérium na to, aby sa stali súčasťou koridoru základnej siete, a že s preskúmaním nariadenia o usmerneniach o TEN-T sa do roku 2023 nepočíta.

3.11. EHSV tiež zastáva názor, že pravdepodobne ešte nie je možné predvídať s istotou, ako by sa zmenili dopravné toky v situácii, v ktorej by sa návrh uplatňoval.

3.12. EHSV preto súhlasí s tým, že konfigurácia návrhu je primeraným spôsobom dočasne vyriešiť situáciu, kým sa neobjavia zmeny v dopravných tokoch.

3.13. Napriek tomu EHSV vyjadruje poľutovanie nad tým, že nebola vykonaná žiadna analýza vplyvu s cieľom skontrolovať vhodnosť navrhovanej konfigurácie, napr. pre tovar podliehajúci skaze, a zvážiť čo najefektívnejšiu a najudržateľnejšiu konfiguráciu trasy, ktorá má nahradiť pozemný most Spojeného kráľovstva ako hlavného prepojenia TEN-T medzi Írskou republikou a kontinentálnou EÚ so zreteľom na to, že je ťažké predvídať zmeny v dopravných tokoch po vystúpení Spojeného kráľovstva z EÚ bez dohody o vystúpení.

([1]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1315/2013 (Ú. v. EÚ L 348, 20.12.2013, s. 1), článok 38
([2]) Nariadenie (EÚ) č. 1315/2013, článok 43 ods. 1

3.14. EHSV sa domnieva, že potenciálne hospodárske, sociálne a environmentálne dôsledky navrhovaného opatrenia sú dostatočne významné na to, aby odôvodňovali hodnotenie vplyvu stanovené v medziinštitucionálnej dohode o lepšej tvorbe právnych predpisov ([3]).

3.15. EHSV preto odporúča, aby sa k návrhu pridala osobitná doložka o preskúmaní, v ktorej sa stanoví, že Komisia by mala preskúmať prijaté nariadenie do dvoch rokov od začiatku jeho uplatňovania. Toto preskúmanie by malo byť založené na posúdení zmien skutočných dopravných tokov medzi Írskou republikou a kontinentálnou EÚ a slúžiť ako základ vhodných návrhov na zosúladenie príslušných koridorov základnej siete TEN-T.

3.16. Pred takýmto preskúmaním EHSV nevidí žiaden dôvod zmeniť návrh aj so zreteľom na skutočnosť, že situácia žiadneho zo súčasných hlavných prístavov v Lamanšskom prielive, ktoré sú v súčasnosti súčasťou koridoru Severné more-Stredomorie, sa v dôsledku úpravy nezmení.

4. **Konkrétne pripomienky**

4.1. EHSV sa pýta, prečo sa v návrhu nenavrhuje zrušenie prepojení so Spojeným kráľovstvom a cezeň. Ak sa právne predpisy EÚ o TEN-T nevzťahujú na Spojené kráľovstvo, tieto prepojenia by sa podľa predpisov EÚ nemali právne vykonávať. Bolo by preto vhodné odstrániť ich.

V Bruseli 17. októbra 2018

Predseda
Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru
Luca JAHIER

([3]) Ú. v. EÚ L 123, 12.5.2016, s. 1. Pozri aj oznámenie Komisie (COM(2016) 615 final) o lepšej právnej regulácii a oznámenie Komisie (COM(2017) 651 final) o dokončení programu lepšej právnej regulácie, oddiel 2.3.